

Vlaams
Parlement

vergadering **C70**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 6 januari 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het opzeggen van melkophalingen door FrieslandCampina – 516 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het versterken van de onderhandelingspositie van producentenorganisaties van melkveehouders – 596 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een 'gelijk speelveld' voor aquacultuur – 501 (2015-2016)	8
VRAAG OM UITLEG van Johan Verstreken aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een nieuwe stichting om de verduurzaming van de visserij verder te ontplooiën – 583 (2015-2016)	11
VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) georganiseerde bestuurskrachtmeting voor plattelandsgemeenten – 597 (2015-2016)	13
VRAAG OM UITLEG van Johan Verstreken aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een geïntegreerde aquacultuur in de Noordzee – 600 (2015-2016)	16
VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van het nieuw klimaatakkoord voor de Vlaamse land- en tuinbouw en visserij – 657 (2015-2016)	19

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het opzeggen van melkophalingen door FrieslandCampina – 516 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Bart Dochy aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het versterken van de onderhandelingspositie van producentenorganisaties van melkveehouders – 596 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, 443 melkveehouders in Oost- en West-Vlaanderen werden opgeschrikt door het nieuws dat ze door FrieslandCampina worden bedankt voor bewezen diensten. Twee jaar geleden reorganiseerde die coöperatie zijn melkophaling in de provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant en Limburg. Totaal onverwacht doet de Nederlandse coöperatie die operatie nu nog eens over in de twee andere Vlaamse provincies. Ditmaal wordt er harder gesnoeid in het leveranciersbestand: ongeveer de helft moet eraan geloven. De mededeling van FrieslandCampina wordt beschouwd als woordbreuk, aangezien alle melkveehouders in een brief van 29 juni 2015 beloofd werd dat alle melk opgehaald zou worden, ook de melk die ze extra produceren na het verdwijnen van de quota. Bovendien werd er onlangs geïnvesteerd in een uitbreiding van de verwerkingscapaciteit van de fabriek in Aalter.

Dat is allemaal geen positief nieuws. Zeker ook als je ziet hoe we het afgelopen halfjaar in het ketenoverleg afspraken hebben proberen te maken, is dit geen positief gegeven. Intussen werd al met de producentenorganisatie gediscussieerd over hoe het nu verder moet. Boer&Tuinder schreef dat iedereen in de zoektocht naar een nieuwe koper voor de melk gelijke kansen moet krijgen. Dat is nu niet het geval, want wie zijn geluk elders dan bij bijvoorbeeld Milcobel gaat zoeken, ontvangt geen 3 euro per 100 liter, maar slechts 0,5 euro als opzeggingsvergoeding. Bovendien zou de landbouwer in kwestie op 1 februari 2016 al lid moeten zijn van Milcobel, anders blijft de vergoeding beperkt tot een halve euro.

Met de huidige crisis in de zuivelsector heeft een melkveehouder natuurlijk geen sterke onderhandelingspositie om tegen dergelijke zaken in te gaan. Het belooft een moeilijke zoektocht te worden naar een nieuwe melkophaler, een reden te meer om de melkveehouders voldoende tijd te gunnen om een nieuwe afnemer te vinden.

Daarnaast rijst ook de vraag naar het lot van onze melkveehouders die wel nog mogen blijven leveren aan FrieslandCampina. Na twee zulke blitzacties is het vertrouwen ver zoek. Voor melkveebedrijven, die investeringen doorgaans op zeer lange termijn afschrijven, vreet dat in deze economisch moeilijke tijden nog meer aan de bedrijfszekerheid.

Minister, hoe schat u de actie van FrieslandCampina in aangaande het opzeggen van melkophalingen en het daaraan verbonden voorstel tot overstappen naar Milcobel ten aanzien van een faire prijszetting en goede marktwerking? Hebt u al contact opgenomen met FrieslandCampina, om meer uitleg te vragen over hun drijfveren en aan te dringen op een correcte en eerlijke behandeling van de melkveehouders? Dringt u er bij FrieslandCampina ook op aan om in een voldoende lange overgangsperiode te voorzien, zodat de melkveehouders naar een alternatief kunnen zoeken tegen een eerlijke vergoeding?

Hebt u bij FrieslandCampina ook geïnformeerd naar hun toekomstplannen inzake het opzeggen van nog meer melkophalingen? Hebt u daarbij uw ongenoegen geuit

over het feit dat de firma deze gang van zaken al voor de tweede toepast en daardoor onzekerheid veroorzaakt? Hebt u tot slot ook geïnformeerd bij Milcobel over de samenwerking met FrieslandCampina en de drijfveren achter de voorgestelde regeling en de timing voor de getroffen melkveehouders?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, deze problematiek, die door collega Vanderjeugd al voldoende geschetst is, duidt erop dat het in het post-quotumtijdperk niet alleen belangrijk is om de beste prijs te krijgen voor je melk, maar dat het ook belangrijk is om afzetzekerheid te hebben. Het is net daar dat een aantal landbouwers mee geconfronteerd worden. Er is een duidelijk onderscheid, ook bij de mensen van FrieslandCampina, tussen enerzijds de coöperanten, die in hoofdzaak in Nederland wonen, en een 25-tal in Vlaanderen, en anderzijds de leveranciers, die geen kapitaalparticipatie hebben mogen doen in FrieslandCampina en die dus gewoon als leverancier beschouwd worden. Bij Milcobel gaat het over allemaal coöperanten. Milcobel is bereid om alle leveranciers van FrieslandCampina die zij willen afstoten, over te nemen als coöperant in de Milcobel-coöperatie. En FrieslandCampina is blijkbaar ook bereid om een stuk van het kapitaal dat de individuele melkveehouder moet investeren, bij te dragen.

Mijn vragen gaan vooral over de rol van de producentenorganisaties in dit verhaal. Wij zijn als Vlaamse overheid, en u als minister heel specifiek, voortrekker in het verhaal van de oprichting van producentenorganisaties. Deze zomer werd er een producentenorganisatie opgericht, DairyCam, voor de leveranciers aan FrieslandCampina.

FrieslandCampina had de intentie om structureel overleg te plegen met die producentenorganisatie. Hoe heeft die organisatie kunnen wegen op de overeenkomst die is gesloten tussen FrieslandCampina en Milcobel? Of is zij daar niet bij betrokken geweest? Hebt u daar informatie over? Ik weet wel dat u niet mee aan de tafel hebt gezeten, wat ook niet wordt verwacht van de overheid.

Op welke wijze heeft FrieslandCampina een selectie gemaakt van de Vlaamse leveranciers? Hoeveel daarvan waren lid van DairyCam? Zal die producentenorganisatie in die omstandigheden blijven bestaan? Ik neem aan dat heel wat van die melkveehouders die lid zijn van DairyCam, behoren tot die 344 melkveehouders die niet meer mogen leveren aan FrieslandCampina.

Is er een evaluatie mogelijk over de werking van die producentenorganisaties? Welke interne afspraken maken zij? Welke onderhandelingswijze hanteren zij? Hoe zit het met hun interne structuur? Kunnen we lessen trekken uit het huidige voorval om in de toekomst de producentenorganisaties te versterken? Moeten daar voorlichtings- of sensibiliseringscampagnes aan gekoppeld worden?

Welke lessen trekken we uit dit voorval? Hoe kan de overheid er mee voor zorgen dat de Vlaamse melkveehouders zekerheid hebben over de afname van hun geproduceerde melk?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik ben ervan overtuigd dat 2016 veel interessante debatten zal opleveren in deze commissie en dat we samen heel wat belangrijke beslissingen zullen kunnen nemen. Ik hoop ook dat het een beter boerenjaar wordt.

In 2015 kreeg de melkveesector inderdaad een grote tegenslag te verwerken. Ik wil echter benadrukken dat de beslissing van FrieslandCampina een autonome beslissing was van een private onderneming. Mijnheer Vanderjeugd, u stelt me heel wat vragen over de drijfveren, criteria, businessstrategieën enzovoort. Ik veronderstel dat u als liberaal begrijpt dat wij ons daar niet mee kunnen moeien.

Noch de Vlaamse Regering, noch ikzelf of mijn kabinet, noch mijn administratie, is betrokken bij die beslissing. Toch betreur ik deze beslissing die als een bom is ingeslagen. Niemand had verwacht dat dit zou gebeuren.

De Nederlandse onderneming heeft de voorbije jaren fors geïnvesteerd, bijvoorbeeld in de vestiging in Aalter die sterk vernieuwd is. Men heeft ook besloten om een productie-eenheid af te bouwen ten voordele van Aalter. De productiecapaciteit verdwijnt niet maar de toelevering zal in de toekomst voor een groter deel van de Nederlandse coöperanten van FrieslandCampina komen.

De Vlaamse leveranciers hebben het voorbije jaar veel tijd en energie gestopt in de opstart van de producentenorganisatie DairyCam. Het doel was om een duurzame relatie uit te bouwen tussen beide partners en een win-winsituatie te creëren. Deze inspanningen en het engagement van de trekkers binnen de producentenorganisatie werden niet voldoende gehonoreerd. Niet enkel de zuivelverwerkers, maar ook de melkveehouders plannen hun investeringen op lange termijn en hebben dus behoefte aan zekerheid aan de afzetzijde.

Het is in elk geval duidelijk dat het vertrouwen aan de producentenkant door de beslissing van FrieslandCampina een forse deuk heeft gekregen. Vooral de manier waarop dat is gebeurd, zorgt terecht voor frustratie.

Rekening houdend met de moeilijke marktsituatie is het niet evident voor de opgezegde melkveehouders om een nieuwe afnemer zoeken. In die zin is het zeker positief dat FrieslandCampina zelf ook naar een oplossing op zoek is gegaan. Ik stel vast dat een deel van de opgezegde melkveehouders hun weg gevonden hebben naar de Belgische coöperatie Milcobel die op zoek was naar extra melkleveranciers.

Wat de opzegtermijn betreft, stel ik vast dat de afspraken die zijn opgenomen in de interprofessionele gedragscode gerespecteerd worden. Deze gedragscode werd in 2010 uitgewerkt door het Agrofront. Het gaat over de landbouworganisaties Boerenbond, Algemeen Boerensyndicaat en Fédération Wallonne de l'Agriculture (FWA) en de Belgische Confederatie van Zuivelondernemingen (BCZ). In die gedragscode is sprake van drie maanden opzeg door de landbouwer en vijf maanden indien de opzeg gebeurt door de zuivelfabriek.

Toen FrieslandCampina de beslissing bekendmaakte, is de producentenorganisatie DairyCam onmiddellijk in actie geschoten en heeft zij besloten om met alle mogelijke nieuwe partners rond de tafel te gaan zitten. Ze heeft zich dus niet onmiddellijk geschikt in het voorstel van Milcobel en FrieslandCampina en heeft haar rol als producentenorganisatie duidelijk gespeeld. Deze onderhandelingen zijn gevoerd met oog voor zowel de vertrekkers als de blijvers. De moed en de gedrevenheid van de drijvende krachten achter die producentenorganisatie zijn zeer bewonderenswaardig.

Acht van de twaalf bestuursleden van DairyCam kunnen niet langer melk leveren aan FrieslandCampina. Niettemin is het de intentie van DairyCam om haar activiteiten verder uit te bouwen met een nieuwe voorzitter en nieuwe raad van bestuur. Dit heeft uiteraard enige tijd nodig. Op dit ogenblik ligt het erkenningsdossier bij mijn administratie. De producentenorganisatie zal uitmaken of zij met haar huidige statuten erkend wil worden of eerst een wijziging wenst te doen.

Het is positief te noemen dat de belangen werden verdedigd van zowel de blijvers als de vertrekkers. Op die manier kunnen ze samen rond de tafel zitten.

Hoe kan de onderhandelingsmacht van een producentenorganisatie worden versterkt? Het gaat over de drijvende krachten achter zo'n producentenorganisatie. Het is van belang dat ze beschikken over goede onderhandelings technieken en een

win-win zoeken voor beide partijen. Dat zorgt ervoor dat een producentenorganisatie goed loopt. Bij Dairycom is bewezen dat dit zo is.

Ondertussen is op Europees niveau een vervroegde evaluatie van het zuivelpakket gestart waarbij een uitgebreide vragenlijst aan de lidstaten bezorgd werd en waarbij er gesprekken met producentenorganisaties zijn gepland, dit alles met als doel om het zuivelpakket en de werking van de producentenorganisaties te verbeteren. De bedoeling is dat dit in 2016 tot conclusies zal leiden.

Daarnaast geloof ik in een sterke voorbeeldfunctie van bepaalde bestaande producentenorganisaties. Deze ervaringen willen we nog veel meer delen via een workshop, waarbij goede praktijken worden uitgewisseld. Ik geloof er heel sterk in om de praktijk te laten spreken. Daarom willen we de voorlichtingsavonden zeker voortzetten.

Hoe kan de overheid mee een rol spelen in het verkrijgen van afzetzekerheid voor onze producenten? Tijdens de visiedagen Zuivel is de afzetzekerheid ruim aan bod gekomen. Ik denk ook aan de rol voor het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) voor de afzet van onze producten in derde landen. Er loopt een multilandencampagne tot 2017. In de loop van 2016 wordt nog een nieuwe campagne opgestart. Het potentieel van onze Belgische zuivelproducten op de buitenlandse markt is groot. We moeten blijven inzetten op hoogkwalitatieve melk en melkverwerkers moeten in binnen- en buitenland blijven zoeken naar nieuwe markten en innovaties.

In dit verband verwijs ik naar de Food Pilot van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), die heel sterk inzet op de zuivelbedrijven en nagaat welke kansen er nog zijn voor innovatieve processen. Daar wordt actief over gecommuniceerd. Dit is de benadering waar de hele keten beter van wordt.

Dit is de stand van zaken. Misschien is het interessant om u de conclusies van de visiedagen Zuivel te bezorgen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, als liberaal weet ik maar al te goed dat een bedrijf autonoom dergelijke beslissingen kan nemen. De nieuwe producentenorganisatie is een belangrijke en nuttige tool gebleken. Wanneer bepaalde feiten gebeuren, kan het interessant zijn dat u als minister van Landbouw uw bezorgdheid uitdrukt en pleit voor het verlengen van de overgangperiode. U kunt dat uiteraard niet afdwingen, maar het is zoeken naar een evenwicht.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, de landbouwers die hiermee geconfronteerd worden, ervaren op een pijnlijke manier hoe hard een liberale markt kan zijn. De twijfel is nu wie er het slechtst aan toe is. Zijn dat diegenen die moeten overstappen naar Milcobel of diegenen die als gewone leverancier en niet als coöperant wel mogen blijven leveren aan FrieslandCampina? Ik was zelf aanwezig op een toelichtingsvergadering van FrieslandCampina. Ze beloven een zekere afname voor drie jaar en zullen daarna de melk blijven afnemen. Wat is het verschil tussen zekerheid van drie jaar en de belofte dat daarna melk wordt afgenomen? Die mensen zitten dus met vragen over afnamezekerheid voor de toekomst. De prijs is belangrijk, maar de afnamezekerheid is nog belangrijker. Het is dan ook belangrijk dat de producentenorganisatie blijft en zich sterk ontwikkelt. U kunt ze met minstens uw moreel gezag een hart onder de riem steken en ervoor zorgen dat ze de belangen van de leveranciers kunnen blijven verdedigen en zorgen voor een goede toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): We hebben de laatste tijd heel wat artikels zien verschijnen over deze zaak. Ik heb me ook afgevraagd of ik hierover een vraag moest indienen, maar heb het niet gedaan omdat het de private markt is die speelt. Ik was dan ook verwonderd over de vraag van de heer Vanderjeugd vanuit zijn 'liberaliteit'. De vraag van de heer Dochy vond ik interessanter. In de artikels die zijn verschenen, wordt de opmerking gemaakt dat melkveehouders de markt meestal ondergaan en iets te weinig ondernemer zijn. Gelukkig zijn er de producentenorganisaties die proberen om dat ondernemerschap aan te bieden. Uit het geval Danone blijkt ook dat producentenorganisaties gekoppeld aan één verwerker niet de afzetgarantie aan hun leden kunnen bieden.

Daarom stel ik mij dan ook de vraag of de producentenorganisaties zich beter en professioneler kunnen organiseren met de financiële ondersteuning die Vlaanderen biedt. Is die financiële ondersteuning dus een extra drijfveer?

Jos De Meyer (CD&V): Het schrijnende verhaal – want we mogen het toch wel schrijnend noemen – leert ons opnieuw dat de boer de zwakste schakel is in de keten. Daarom sluit ik mij volledig aan bij de collega's die zeggen dat we de producentenorganisaties moeten versterken. Dat zegt u trouwens zelf ook, minister.

Ik sluit mij ook aan bij de collega's. Minister, ik denk dat hier kamerbreed gedragen wordt dat het niet slecht zou zijn dat u toch een publieke uitspraak zou doen over dit dossier. We weten allemaal dat de vrije markt hier speelt, maar ik denk dat het goed is dat u, als minister van Landbouw, in dit debat een uitspraak doet.

Er was mij iets niet volledig duidelijk, minister. U zei dat ook Europa een initiatief zou nemen. Is dit naar aanleiding van dit concrete dossier of is het gewoon algemeen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Zodra het nieuws over FrieslandCampina bekend werd, heb ik met de directie contact gehad. Ik heb mijn ongenoegen geuit en heb dan hun deel van het verhaal gehoord. Ik heb gezegd dat ik vond dat ze nogal chauvinistisch waren. Ik heb daar ook publiekelijk uitspraken over gedaan, voorzitter. In de week dat Campina dit bekendmaakte, hadden wij de slotdag van zuiveldagen. Daar heb ik ook in aanwezigheid van iedereen mijn ongenoegen geuit over dat dossier. De beslissing is genomen, Campina wil daar niet meer van afwijken. We moeten echter naar de toekomst kijken en ervoor zorgen dat we de producentenorganisaties nog sterker kunnen maken. Daarover bestaat hier ook een consensus.

De financiële ondersteuning is vooral een extra stimulans bij de opstart. De bedoeling is uiteraard dat ze zo sterk mogelijk zijn. Het hangt veel van de mensen af, maar we moeten ook de goede praktijken meer delen. Het is goed dat producentenorganisaties van elkaar kunnen leren en nagaan hoe ze daarmee kunnen omgaan.

Het Europees initiatief is er niet gekomen naar aanleiding van dit geval, maar wel naar aanleiding van de algemene crisis in de melksector en de blijvende prijsdaling, terwijl men had gehoopt dat de prijs opnieuw zou stijgen. Omdat dit nog niet het geval is, heeft Europa gezegd dat moet worden nagegaan welke conclusies daaruit kunnen worden getrokken.

Samengevat, het is niet omdat er meer middelen zijn voor de producentenorganisaties dat ze beter zouden werken. Dat hangt vooral af van de mensen die ervoor instaan. Het is vooral belangrijk om hen goed te coachen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Ik voel mij aangesproken om een reactie te geven. Liberalen zijn er in alle soorten, zoals er in elke partij verschillende soorten zijn.

Liberalisering is één iets, maar voor mij stopt liberalisering wanneer aan anderen schade wordt toegebracht. Dat is mijn motto, dat misschien niet hard gemaakt kan worden in een liberalisering. We leven in een liberale markt, dat heeft voordelen, want alles heeft voor- en nadelen. Anders zouden we ons niet bezighouden met ketenoverleg. We willen een eerlijke liberale markt, en als we in overleg kunnen treden met producenten en afnemers, en daar een schakel kunnen zijn om evenwichten en eerlijkheid te zoeken, mogen we dat niet nalaten. Ongeacht of we liberaal zijn of niet, moeten we absoluut altijd blijven strijden voor een eerlijke liberale markt. Dat is een groot verschil. Telkens wanneer het hier over liberalisering gaat, ben ik als liberaal de pineut. *(Gelach)*

Maar liberalisering heeft dus zoals alles voordelen en nadelen. Ik blijf altijd pleiten voor een liberale markt, maar wel een eerlijke liberale markt. Als we ertoe kunnen bijdragen dat dit proces eerlijk verloopt, is het onze taak dat te doen.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Ik vind het een beetje raar dat collega Vanderjeugd zich aangevallen voelt. Hij zou het als een compliment moeten beschouwen. Ik meen immers dat hij in hart en nieren liberaal is. De consequentie van een liberale markt is dat die hard is en dat er sociale correcties moeten worden aangebracht. Er zijn inderdaad mensen uit de partij van collega Vanderjeugd maar ook mensen uit vele andere partijen die daar nog meer voorstander van zijn dan degenen die pleiten voor het harde liberalisme. Dat is hier niet de essentie van het verhaal. Hier gaat het over het belang voor onze landbouwers ervoor te zorgen dat ze in de toekomst ook afzet zekerheid kunnen hebben voor de melk die ze produceren, en vooral ook de melk die ze meer produceren dan het quotum. In Velt stond op 28 december een artikel over FrieslandCampina, waarin gezegd wordt dat de melkproductie in Nederland met 6,4 procent gestegen is. Het is dan ook zeer pijnlijk te moeten vaststellen dat die extra geproduceerde melk voor een deel naar Aalter zal komen, om te worden verwerkt in de fabriek die door FrieslandCampina in Vlaanderen gebouwd is. Eigenlijk hebben we hier een verdringingseffect, wat niet onlogisch is. De coöperatie kiest immers voor afzet zekerheid voor haar eigen coöperanten, maar daarvoor moeten de leveranciers uit Vlaanderen een stuk wijken. Dat is hier de harde realiteit van die harde liberale markt, collega Vanderjeugd.

Ik ben vooral blij dat de minister verder zal werken aan het versterken van de producentenorganisaties en dat ze hen een hart onder de riem zal steken.

De voorzitter: We noteren het engagement van de minister om ons via de secretaris nog een document te overhandigen.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een 'gelijk speelveld' voor aquacultuur
– 501 (2015-2016)**

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, zowel mensen uit de visserijsector als natuurbeschermers wijzen erop dat de zeeën niet mogen worden leeggevist, maar tegelijkertijd moet men vaststellen dat vis die in aquacultuur gekweekt wordt, vaak ook een zware impact heeft op het milieu. Bovendien moet men ook waken over de voedselveiligheid van gekweekte vis. De Vlaamse viskwekerij Aqua4C voor omega-3's, die onlangs werd geopend, is een voorbeeld van hoe het wel moet: in een

gesloten systeem wordt enkel gewerkt met groene energie, een strikte hygiëne zonder input van hormonen of antibiotica, en de vis wordt gevoed met lokale en rendabel geproduceerde plantaardige grondstoffen.

Wereldwijd wordt jaarlijks ongeveer 97 miljoen ton vis gekweekt. Dat komt neer op ongeveer 43 procent van de globale visconsumptie. 90 procent van de gekweekte vis komt uit Azië, en een tijdje geleden maakte men plannen om de haven van Zeebrugge uit te bouwen tot een internationale hub voor verhandeling van pangasiusfilets. Het was de bedoeling dat de Vietnamese vis, die bestemd was voor de Europese markt, via Zeebrugge zou passeren. Volgens Het Visserijblad zijn de Zeebrugse plannen rond pangasius ondertussen opgeborgen, maar dat betekent niet dat er geen pangasius in Vlaanderen wordt ingevoerd.

De Gentse Universiteit en het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) deden microbiologisch onderzoek naar de voedselveiligheid van ingevoerde ingevroren pangasius en stelden bij uit Vietnam ingevoerde vis hoge aantallen bacteriekiemen vast. De norm werd daarbij nog niet overschreden, maar het is wel duidelijk dat men moet inzetten op een correcte temperatuur in de verwerkings- en vriesruimtes, een verbeterde reiniging en ontsmetting, een betere hygiëne bij de verwerking in Vietnam en een aangepaste dosering van chloor in het waswater.

Als de stukken vis in de Vlaamse keukens deskundig worden klaargemaakt en als men erop let dat messen en snijplanken die met rauwe vis in contact zijn geweest, niet gebruikt worden voor de bereide vis, is er geen gevaar voor de volksgezondheid. Desalniettemin is het verschil met de strikte hygiëne van het Vlaamse Aqua4C opvallend.

Minister, het onderzoek door de Universiteit Gent en het ILVO wijst duidelijk op elementen in de productie en verwerking van de Vietnamese pangasius die naar Vlaamse of Belgische normen voor verbetering vatbaar zijn. Op welke manier kan ons land – en Vlaanderen in overleg met de federale overheid – werken naar een situatie waarin ingevoerde vis en visdelen wel voldoen aan wat naar Belgische normen wenselijk is? Is daar overleg met Europa voor nodig? Hoe wilt u dat desgevallend organiseren? Is er sprake van een gelijk speelveld inzake voedselveiligheid voor ingevoerde en Vlaamse aquacultuurproducten? Indien niet, welke maatregelen kunnen leiden tot een eerlijkere kans voor de Vlaamse aquacultuur?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Meyer, er bestaan geen Vlaamse of Belgische normen, het gaat over Europese normen rond voedselveiligheid. Die zijn ook wetenschappelijk onderbouwd en gelden voor Belgische, maar ook voor ingevoerde producten. Je kunt daar dus niet iets specifiek uitnemen en stellen dat die bepaalde vissoort aan andere normen moet voldoen.

Derde landen kunnen slechts visserijproducten exporteren naar de Europese Unie na een gunstige audit door het Voedsel- en Veterinair Bureau (VVB) van de Europese Commissie. Dat moet ook worden opgenomen op een officiële lijst, die beschikbaar is. Bij de audit wordt nagegaan of de productieomstandigheden voldoen aan de Europese hygiëne-eisen en of de controles en certificatie van de bevoegde overheden dat kunnen garanderen.

Wanneer producten worden ingevoerd in de Europese Unie, moeten ze dus evenwaardig zijn aan de Europese producten op het vlak van voedselveiligheid. De audits worden op regelmatige basis herhaald. Men blijft daar dus op inzetten. Afwijkingen leiden tot actieplannen met verbetermaatregelen. Het is ook al gebeurd dat landen geschrapt worden van de lijst.

De lidstaat zelf mag ook controles uitvoeren om te kijken of die producten daaraan voldoen. Dat gebeurt bij de grensinspectieposten. Het is het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) dat daarvoor instaat.

Is er een gelijk speelveld? Ja en neen. Op het vlak van voedselveiligheid dienen de producten te voldoen aan dezelfde normen. Op het vlak van duurzaamheid gelden er duidelijk andere normen in Europa, die vaak ook strenger zijn.

Vlaanderen zet in het Nationaal Strategisch Plan voor Aquacultuur, een onderdeel van het goedgekeurde Belgische operationeel programma in het kader van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken, in op duurzame aquacultuur en geeft daar ook subsidies aan. Duurzaam staat zowel voor ecologische, economische als maatschappelijk verantwoorde productie.

Tot nog toe is de productie in Vlaanderen zeer beperkt, maar daar komt nu wel verandering in. Er zijn ook technische oplossingen en is er heel wat innovatie. Vlaamse aquacultuurprojecten die aan de voorwaarden voldoen, worden tot 40 procent gesubsidieerd, deels Europees, deels Vlaams, wat toch wel een serieuze duw in de rug is voor een sterke concurrentiepositie. Voor de periode die loopt tot uiterlijk 2023 trek ik in totaal 10 miljoen euro uit voor deze sector. Ik hoop dat zich ook voldoende investeerders zullen aandienen. Op die manier wordt ook onze afhankelijkheid van producties buiten Europa veel kleiner. Het is dan ook belangrijk om goed te communiceren en duidelijk te maken dat het over kwaliteit van bij ons gaat, wat de consument alleen maar ten goede kan komen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, bedankt voor uw verhelderende antwoord. Vanuit uw vele contacten weet u dat onze producenten in de landbouw en ook de enkele mensen die in de aquacultuur actief zijn, minstens met het gevoel leven dat het speelveld niet altijd even gelijk is. Voor mensen in een startende sector is dat natuurlijk nog prangender dan bij gangbare teelten.

Het is evident, minister, dat de subsidiëring van deze sector sterk gewaardeerd wordt. Anders zou men immers geen overlevingskansen hebben. Ik denk dat we deze innovatieve sector alle kansen moeten geven.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): We zien dat Europa volledig gebaseerd is op een verstandige vrijmaking van de markt. We zijn allemaal voor een vrij verkeer van personen, goederen en kapitaal. Niemand onder ons zou willen terugkeren naar de collectivisering van landbouwmodellen, zoals we die kenden in een oostelijk gelegen land.

Ik ben wel een beetje verontrust over het feit dat een hub wegvalt en dat die nu blijkbaar vervangen wordt door een pseudo-hub van Noorse zalm. Dat wordt toch aangehaald door de heer Filip De Bodt van de actiegroep Climaxi. Ik weet niet of dat waar is of niet. Als het een kwestie is van lagere kwaliteit, dan moeten wij optreden. Je kunt maar een vrije markt hebben als er, zoals in een voetbalmatch, een goede arbiter is en er degelijke en duidelijke regels zijn. Speelt dat hier ook? Is er ook impact op het economische gebeuren in Zeebrugge?

Er is gesproken over Omega. Ik ken dat zeer goed. Het is bijna een economie die zichzelf recycleert. Natuurlijk moet je dan gevoelig zijn op het vlak van controle en normen, maar het is niet omdat je met 22 op een voetbalveld speelt, dat de arbiter moet meespelen. Hij moet kunnen optreden en sanctioneren en moet klare regels hebben. Dat is de vrije markt.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): In krantenartikels en televisiereportages wordt inderdaad de vraag gesteld of zalm uit Noorwegen al dan niet gezonder is dan zalm uit Ierland. Na het lezen van de artikelen en het bekijken van die reportages heb ik mijn voedingspatroon bij het aankopen van zalm ook wel wat aangepast. Er moeten regels zijn binnen Europa. Noorwegen voert nog altijd gedeeltelijk een eigen beleid.

Wanneer het echter gaat over vis uit Vietnam, wil ik wijzen op de samenwerking die wij hebben met de Universiteit van Gent die gespecialiseerd is in viskwekerij en die daar verschillende projecten beheert. Misschien kan daar ook eens naar gekeken worden. Een gezonde samenwerking is belangrijk. Als geen ander kan ik bevestigen wat slechte vis met de darmen van iemand van bij ons kan doen en welke gevolgen dat kan hebben.

Ook met de commissie Buitenlandse Zaken en met de universiteit van Kanto zijn er linken. Daar heeft men projecten waarbij wel de puntjes op de i worden gezet.

Sabine Vermeulen (N-VA): Ik heb over dit onderwerp ook een vraag gesteld in de plenaire vergadering. Vlaanderen wil zelf vis kweken die zuiver is op de graat. Het FAVV controleert onze eigen kweekvis en die wordt zelfs strenger gecontroleerd dan ingevoerde vis. In België zijn er ook controles op hormonale stoffen. Op zich is het een goede zaak dat wij ervan overtuigd kunnen zijn dat onze eigen kweekvis goede kweekvis is.

Ik heb nog een vraag over het ASC-label (Aquaculture Stewardship Council). Dat zet vooral in op de grote verantwoordelijkheid voor milieu. Zit daar dan ook een link in naar de voedselveiligheid?

Minister Joke Schauvliege: We bieden inderdaad goede kwaliteit en moeten dat ook zo in de markt zetten. We mogen benadrukken dat wat bij ons wordt gekweekt, gezond, veilig en duurzaam gekweekt is.

Mevrouw Vermeulen, ik kan niet onmiddellijk antwoorden op uw vraag over het ASC-label. Ik zal u het antwoord bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Verstreken aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een nieuwe stichting om de verduurzaming van de visserij verder te ontplooiën – 583 (2015-2016)

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Staatssecretaris voor de Noordzee, Bart Tommelein, kondigde aan dat hij pleit voor een nieuwe stichting om de verduurzaming van de visserijsector verder te ontplooiën. De stichting komt in de plaats van de Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling (SDVO) die nu in vereffening is gegaan.

De nieuwe structuur moet een modern, transparant en wetenschappelijk karakter hebben. De staatssecretaris stelt voor dat een adviescomité, samengesteld uit experts van universiteiten, natuurorganisaties, het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), de Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en het Schelde-estuarium (BMM) en de sector, zelf oordeelt over de ingediende projectaanvragen. Een raad van beheer met vertegenwoordigers van de Vlaamse en federale overheid en een beperkte administratie die de goedgekeurde projecten zal opvolgen, kan die adviezen daarna al dan niet bekrachtigen.

Minister, visserij is heel belangrijk, ook op het vlak van maricultuur en aquacultuur, en de staatssecretaris wil daarin samen met u een doorstart maken.

Wat is de stand van zaken van de oprichting van deze nieuwe structuur? Is daar al overleg over gepleegd?

Welke rol is weggelegd voor Vlaanderen? We moeten erop toezien dat de middelen voor de juiste doeleinden wordt gebruikt. In welke mate wordt u daarin betrokken? In welke middelen voorziet Vlaanderen daarvoor? Of zijn er andere structuren? Kunt u daarover een stand van zaken geven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Verstreken, we hebben het in de commissie al meermaals gehad over de nieuwe stichting. Formele stappen zijn er nog niet gezet. Momenteel wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de middelen uit het Zeevissersfonds in de toekomst maximaal ten goede te laten komen van de Vlaamse visserijsector.

Ik heb al overleg gehad met staatssecretaris Tommelein over dit dossier. De staatssecretaris onderzoekt eveneens hoe de middelen kunnen worden aangewend binnen zijn bevoegdheden. Van belang daarbij is dat deze heroriëntering voldoende rekening houdt met de behoeften van de Vlaamse actoren die momenteel de hoofdbegunstigden zijn van de middelen.

Het is momenteel nog te vroeg om uitspraken te doen over de nood en het nut van de inzet van bijkomende Vlaamse middelen. Het is ook goed om weten dat er in het verleden geen extra Vlaamse middelen zijn ingezet. We moeten daar ook voorzichtig mee zijn omdat dit zou kunnen worden beschouwd als staatssteun.

– Jos De Meyer treedt als voorzitter op.

Binnen Vlaanderen focussen we ons via het recent door Europa goedgekeurde operationeel programma Visserij, op de verdere verduurzaming van de Vlaamse visserijsector. Voor mij is dat de prioriteit. Het zijn de drie pijlers van de duurzaamheid die van belang zijn en waarop we willen inzetten.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Ik zal dit dossier in de toekomst blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): We hebben het in september vorig jaar al over dit onderwerp gehad in deze commissie. Ik ben een absolute voorstander van een goede samenwerking tussen de diverse bestuursniveaus in dit land, met respect voor elkaar bevoegdheden. Op een bepaald moment is er een concreet voorstel ingediend door staatssecretaris Tommelein.

SDVO had wellicht een personeelsbestand van enig belang. Wat is daarmee gebeurd? Is daarvoor een oplossing gevonden? Is er een recuperatie gebeurd volgens specialiteiten of kennis bij de toekomstige stichting die er hopelijk zo snel mogelijk komt?

Minister, u hebt het gehad over het gevaar van staatssteun wat eens te meer aantoonst hoe liberaal de economie in Europa wordt benaderd.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): SDVO baatte het containerpark voor scheepsafval uit, maar wie doet dat nu?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Croo, SDVO is een vzw, dus ook het personeel is door die vzw aangeworven en ontslagen. Of zij al dan niet deel zullen uitmaken van de nieuwe structuur, zal afhangen van de toekomst.

Wat het containerpark betreft, moeten we nagaan wat daar op dit moment gebeurt. Ik veronderstel dat dit wordt overgenomen door andere structuren. Mevrouw Vermeulen, ik zal u laten weten door wie dat nu gebeurt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bert Maertens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) georganiseerde bestuurskrachtmeting voor plattelandsgemeenten – 597 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Voorzitter, ik volg in dit parlement vooral de thema's mobiliteit en openbare werken, maar ook binnenlands bestuur. Vanuit die context wil ik deze vraag stellen over de bestuurskrachtmeting voor plattelandsgemeenten door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Dit jaar wordt dit al voor de vierde keer georganiseerd. Om de bestuurskracht van die gemeenten te verhogen, doet de VLM een meting. Dat is een soort benchmark onder de gemeenten waarbij ze van elkaar kunnen leren. Dit gebeurt in samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Tot 31 januari 2016 kunnen gemeenten zich daarvoor kandidaat stellen.

Vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) loopt er een parallel circuit. De Vlaamse overheid heeft in 2015 per gemeente een bestuurskrachtmonitor ter beschikking gesteld. Men wil daar verder aan bouwen. Hij is gebaseerd op een wetenschappelijke studie van het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV). De bedoeling is vooral om de lokale bestuurskracht meetbaar te maken op een objectieve, wetenschappelijk onderbouwde en door het werkveld gedragen manier. Het Agentschap Binnenlands Bestuur biedt een ondersteuningstraject aan steden en gemeenten aan. De uiterste datum om zich hiervoor kandidaat te stellen is 8 januari 2016.

Er lopen dus twee circuits parallel met een min of meer gelijke timing. Dat roept toch enkele vragen op. Hoe wordt de bestuurskrachtmeting van de VLM afgestemd op de bestuurskrachtmeting uitgevoerd door het Agentschap Binnenlands Bestuur? Ik kan me inbeelden dat sommige gemeenten zich inschrijven op beide trajecten. Hoe wordt daarmee omgegaan? Op basis van welke criteria werden de steden en gemeenten bepaald die voor de bestuurskrachtmeting vanuit de VLM in aanmerking komen? In het regeerakkoord is er aandacht voor vrijwillige fusies. Dit aspect kan aan bod komen in de bestuurskrachtmeting van het ABB. Is er daar in de variant van de VLM ook aandacht voor? Zo ja, op welke manier? Zo neen, waarom niet?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Maertens, uw vraag vertrekt vanuit het door elkaar lopen van verschillende trajecten. Er zijn heel goede afspraken

gemaakt tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur en de VLM. Men gaat nu verder met de visitaties van de plattelandsgemeenten.

Op 8 januari zijn de kandidaten bekend voor het ondersteuningstraject van ABB. Deze lijst wordt teruggekoppeld met de Vlaamse Landmaatschappij. Er wordt gekeken of er gemeenten bij zijn die deel uitmaken van de doelgroep van 90 plattelandsgemeenten. Als dat zo is, wordt er contact opgenomen met die gemeente om te bekijken welke van beide trajecten het beste past. Beide instrumenten zijn vrijwillig. Een gemeente beslist zelf waarin ze stapt, afhankelijk van de vragen, de verwachte resultaten en de draagkracht van de gemeente.

De bestuurskrachtmeting voor plattelandsgemeenten bestaat uit drie stappen: de opmaak van een bestuurskrachtprofiel, een visitatie en een leertraject.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur heeft heel wat gegevens ter beschikking die zullen worden gebruikt voor de opmaak van het bestuurskrachtprofiel.

De doelgroep werd afgebakend in voorbereiding van de testeditie van de bestuurskrachtmeting. Dat gebeurt volgens een formule. Elke Vlaamse gemeente kreeg een waarde toegekend op basis van volgende parameters: het aantal inwoners per vierkante kilometer en het percentage bebouwde oppervlakte van de betrokken gemeente. Dit vormt dan een wiskundige formule die ik u zal bezorgen. Op basis van de score werden de gemeenten gerangschikt. De selectie van de doelgemeenten zijn de eerste 90. De rangschikking gebeurt van laag naar hoog.

Deze selectiewijze is dezelfde als voor het Plattelandsfonds, zij het dat voor de bestuurskrachtmeting 90 in plaats van 50 gemeenten werden geselecteerd.

De opdrachthouder – dat is een consortium van universiteiten die zijn aangeduid via een overheidsopdracht – gebruikt een draaiboek voor de visitaties waarin is aangegeven hoe een visitatie moet verlopen, welke thema's aan bod moeten komen, hoe deze besproken worden, hoe de op voorhand verzamelde gegevens gebruikt zullen worden, enzovoort. Er zijn ook vragenlijsten en stappenplannen. In de loop van 2016 wordt dit draaiboek geoptimaliseerd op basis van de inzichten uit de praktijk. Er zal tijdens deze optimalisatie ook aandacht gaan naar de manier waarop de thematiek van de vrijwillige fusies in deze bestuurskrachtmeting kan worden verwerkt.

Er is dus een goede samenwerking en de trajecten lopen niet naast elkaar. Ik hoop dat ik uw bezorgdheid wat heb kunnen wegnemen.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, uw antwoord stelt me gedeeltelijk tevreden. Het is goed en nodig dat er afspraken zijn gemaakt tussen het Agentschap Binnenlands Bestuur en de Vlaamse Landmaatschappij. Ik weet echter niet of dit de ideale situatie is. Het debat over bestuurskracht wordt ook in heel wat regio's gevoerd. In Midden-West-Vlaanderen bijvoorbeeld tekent één gemeente in op de oefening van de VLM en een andere op die van ABB. Het zou goed zijn mocht dit op regionaal niveau worden bekeken. Gemeenten hebben er vaak dezelfde karakteristieken.

Ik blijf het jammer vinden dat er geen integratie komt van die oefening. Het regeerakkoord pleit voor een efficiënte overheid. Het is dan maar de vraag of dit de te volgen weg is. We zijn niet gebaat bij het delen van de Vlaamse overheid. Oké, er wordt samengewerkt, maar het gaat toch over het maken van een gelijkaardige oefening naast elkaar. Het zou beter zijn om dit te integreren. Ik hoop dat u daar als voogdijminister van de Vlaamse Landmaatschappij in de toekomst het initiatief toe zult nemen. Ik zal dezelfde boodschap brengen aan de minister van Binnenlands Bestuur. De twee oefeningen hebben zeker hun waarde, maar ze kunnen

beter worden geïntegreerd. Dat zal leiden tot betere kwaliteit en tot een betere vergelijking tussen de Vlaamse gemeenten.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

Jan Durnez (CD&V): Voorzitter, ik ben inwoner van een van de landelijke gemeenten die de VLM-operatie hebben doorgemaakt. Dat is bijzonder goed megevallen. Er is een essentieel verschil met wat het Agentschap Binnenlands Bestuur aanbiedt. De indicatoren zijn nog niet helemaal duidelijk. Er is geen visitatie en geen procesbegeleiding en geen contacten met de adviesraden. Dat is een andere werkwijze die complementair en nuttig kan zijn. Het is aan elke gemeente om te oordelen hoe ver ze staan met de indicatoren.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Welke impact zou die nieuwe bestuurskrachtmetering kunnen hebben voor het Plattelandsfonds, vooral met het oog op de intergemeentelijke samenwerking en uitwisseling van goede praktijken voor het indienen van projecten? Worden door het onderzoek ook pijnpunten blootgelegd waarmee bepaalde gemeenten worden geconfronteerd bij het indienen van projecten voor het Plattelandsfonds?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Ik sluit mij voor een stuk aan bij de opmerking van collega Durnez. Ik denk dat de invalshoek inderdaad totaal anders is. Het gaat over de negentig gemeenten die erkend zijn als landelijke gemeenten, en betreft een bevolkingsdichtheid van minder dan 250 inwoners per hectare, als ik mij niet vergis. Onze kleine landelijke gemeenten rond Ledegem zijn zelfs geen landelijke gemeenten volgens die criteria. In die zin is dat een vrij streng criterium, waardoor er maar een zeer beperkt aantal gemeenten voor in aanmerking komen.

Wanneer de systemen op elkaar afgestemd kunnen worden, kan dat een meerwaarde betekenen. Ik stel vast dat er een Stadsmonitor bestaat, waarin een aantal specifieke criteria voor de steden worden nagegaan. Ik denk dus ook niet dat het zo uitzonderlijk is dat er iets specifiek bestaat voor de iets meer landelijke gemeenten, ik zie daar eigenlijk geen contradictie in. Het zou natuurlijk zeer onlogisch en inefficiënt zijn, mochten die systemen tegen elkaar werken, maar ik ga ervan uit dat dit niet het geval is.

De voorzitter: De minister heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Die bestuurskrachtmetering is niets nieuws. De VLM is daar al vijf jaar mee bezig. Ze heeft op het terrein ook al positieve ervaringen opgeleverd. Ik vind het belangrijk dat hier te vermelden.

Collega Vanderjeugd, er is geen relatie tussen de bestuurskrachtmetering en het Plattelandsfonds, die staan los van elkaar. Ik vind het belangrijk er hier op te wijzen dat ze losstaan van elkaar en dat er geen verband is tussen beide. We willen uiteraard ook efficiëntie, en daarom werken we goed samen. Het is de eerste keer dat ik het signaal krijg dat de manier waarop het nu verloopt, niet efficiënt zou zijn. U zei net dat we naar efficiëntie moeten streven. Daar ben ik ook voorstander van, maar ik denk dat de manier waarop het nu loopt, efficiënt is. Als er andere signalen zijn, moeten we bekijken of het inderdaad efficiënter kan. Ik krijg uit het terrein echter ervaringen en signalen dat de bestuurskrachtmetering waarmee de VLM al vijf jaar werkt, goed loopt en geapprecieerd wordt door de lokale besturen.

De voorzitter: De heer Maertens heeft het woord.

Bert Maertens (N-VA): Minister, u hebt mij met uw repliek een beetje meer gerustgesteld. Ik kan daar alleen tevreden over zijn, ook met de reacties van de ervaringsdeskundigen. Ik hoop dat de beide systemen complementair zijn en blijven, al blijft het jammer dat dit opnieuw verkokerd moet gebeuren in Vlaanderen. Ik denk dat we over de brede Vlaamse overheid dergelijke oefeningen beter geïntegreerd moeten doen – en dat is geen steen naar u of de Landmaatschappij op zich. Visitatie is, zoals u zegt, iets anders dan een rapport krijgen en daar dan mee aan de slag gaan. Ik denk dat visitatie zeer nuttig kan zijn, niet alleen voor de plattelandsgemeenten. Daarom kunnen we ons misschien afvragen of we het niet moeten uitbreiden naar andere gemeenten, uiteraard met een andere invalshoek. We zullen daar in de toekomst mogelijk werk van kunnen maken, ik zal daar alleszins op aandringen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Verstreken aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over een geïntegreerde aquacultuur in de Noordzee – 600 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Uit een recent afgeronde studie AquaValue, voorgesteld op 9 december 2015, blijkt dat de tijd rijp is om de Noordzee open te stellen voor geïntegreerde aquacultuur. Dat wisten we in deze commissie al langer, want het punt is al vaker aan bod gekomen. De studie stelt dat Vlaanderen de kennis, ruimte en afzetmarkt heeft om aquacultuurproducten op een geïntegreerde en duurzame manier te kweken. De elf projectpartners van AquaValue schuiven vier pilootprojecten naar voren. Voor een aantal projecten kijkt men naar de windmolenparken, die een erg geschikte biotoop zijn voor vis, schaal- en schelpdieren en wieren. De offshore windmolenparken bieden dan ook kansen voor het kweken van mosselen en zeewieren. Hierbij maakt men gebruik van nieuwe kennis en nieuwe technologieën om zich te behoeden voor de mislukkingen van het verleden op het vlak van mosselkweek. Ook wilde vis kan worden gehoeud in de windmolenparken, zoals zeebaars, die door middel van geluiden wordt geconditioneerd om in de windmolenparken te blijven, en zich zo leent voor passieve visserij.

Daarnaast schuift de studie ook nog volgende projecten naar voren: een ecosysteemgerichte kustverdediging en aquacultuur door middel van biobouwers. Dit zijn regiospecifieke organismen die een positieve invloed kunnen hebben op hun omgeving. Het gebruik van deze biobouwers in combinatie met kustverdediging zou een kostenefficiënte en duurzame methode kunnen opleveren om een voldoende breed en stabiel Vlaams strand te behouden. Een laatste project is een broedhuis voor larven van verschillende soorten vis, schaal- en schelpdieren, die dienen als bevoorrading van kwekerijen.

Men wil in de loop van 2016 de middelen voor financiering rond krijgen op Vlaams en Europees niveau om in 2017, 2018 met de werken te kunnen starten.

Minister, wat is uw visie op deze projecten? In welke mate is Vlaanderen al dan niet betrokken bij deze projecten? Is er al overleg geweest met het AquaValue-consortium omtrent de financiering? Wat is de stand van zaken? Of is dit veel te duur en is het financieel niet haalbaar of niet rendabel?

De staatssecretaris voor de Noordzee verklaarde zich bereid om het Ruimtelijk Marien Plan in 2017 te herzien om deze groeiende sector meer kansen te geven. Minister, in februari 2015 ondervroeg ik u naar de mogelijkheden voor passieve

visserij en aquacultuur in de windmolenparken. Toen bleek dat dit niet evident was. Aangezien er nu nieuwe gegevens op tafel liggen, wil ik de vraag opnieuw stellen. We zijn er ons van bewust dat we uiteraard ook altijd moeten kijken naar het kostenplaatje. Er waren de koninklijke besluiten die een verbod op de scheepvaart in en rond windmolenparken hanteren. Er waren nog een aantal fysieke problemen, onder andere de sterke stroming, en technische uitdagingen om passieve visserij in windmolenparken toe te laten. Wat is de stand van zaken op dit vlak?

De voorzitter: De minister heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik sta volledig achter de innovatieve projecten die ervoor moeten zorgen dat mogelijkheden worden onderzocht met betrekking tot de productie van vis en algen via aquacultuur. De AquaValue-projecten zijn er allemaal op gericht na te gaan of we de aquacultuur op zee kunnen uitbouwen. Uit de resultaten van dat onderzoek moet blijken of dit bedrijfseconomisch haalbaar is, of het technisch kan, en dan zal natuurlijk ook verder worden nagegaan of financiële ondersteuning mogelijk is vanuit het operationeel programma dat werd opgemaakt in het kader van het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Bijzonder vernieuwend aan die projecten is dat het een samenwerking is tussen de bedrijfs wereld en onderzoeksinstituten. Volgens mij is dat de enige manier om die experimenten goed te onderzoeken en te kijken of ze levensvatbaar zijn.

We zijn op twee manieren betrokken bij die projecten. Het Agentschap Ondernemen heeft het project gedeeltelijk gefinancierd. Er zijn ook verschillende projectpartners die lid zijn van de strategische stuurgroep Aquacultuur, die het aquacultuurbeleid in Vlaanderen adviseert. Ik heb niet geaarzeld om Flanders Maritime Clusters op te nemen onder de leden van deze stuurgroep. Het is ook mijn vaste wil om aquacultuurontwikkeling verder te ondersteunen en te zorgen dat er kansen zijn. De betrokken bedrijven hebben ook duidelijk aangetoond dat Vlaanderen sterk wil staan en ook mogelijkheden biedt voor innovatieve ontwikkelingen.

We zijn ook betrokken bij het Marien Ruimtelijk Plan en er is overleg gepleegd. In sommige gebieden is experimentele visserij toegelaten, maar in windmolenparken is er een verbod op doorvaart en visserij. Als uit dit experiment zou blijken dat ze levensvatbaar zijn en er dus commerciële mogelijkheden zijn, moeten we opnieuw overleg plegen en nagaan of er een aanpassing nodig is. België heeft maar een beperkte kuststrook, waarin reeds veel activiteiten plaatsvinden. Daarin moet een goede afweging worden gemaakt, we moeten ook zorgen dat we andere activiteiten niet verstoren en dat we aandacht hebben voor de biodiversiteit in het mariene milieu.

Wat de passieve visserij en aquacultuur betreft in windmolenparken is de situatie op zich niet veranderd. Het scheepvaartverbod geldt dus nog omdat de veiligheid, onder andere door de aanwezigheid van kabels, niet evident is. Er loopt ook een experiment voor bepaalde technieken, om na te gaan of het mogelijk is.

Maricultuur in het Belgische deel van de Noordzee impliceert veel technische uitdagingen. Het AquaValue-project heeft daar al een aantal oplossingen voor uitgewerkt. De uitdaging blijft het samen exploiteren van de bestaande infrastructuur in de windmolenparken met eventuele nieuwe technieken voor grootschalige maricultuur, en dat op een veilige manier.

Het wordt dus met heel veel aandacht en overtuiging verder opgevolgd. We hopen dat daar tot positieve conclusies kan worden gekomen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Minister, bedankt voor uw antwoord. Het is goed dat hier de nodige aandacht aan wordt besteed. Als ik het goed begrijp, zal de Vlaamse focus niet meteen op massaproductie liggen, maar ook op kweekvis. Ik denk dat

de tijd rijp is om daarvoor te gaan. Er zijn inderdaad problemen, maar het is zeer sterk dat er op een mooie manier samengewerkt wordt. Ik hoop dat dat positief zal uitdraaien. Het zou een serieuze stap voorwaarts zijn.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Ik ben geboeid door deze discussie, die mij bijzonder vooruitstrevend lijkt te zijn. Ik was een drietal weken geleden in Congo. Vlaanderen is het 175e deel van Congo. Dat kan ons tot bescheidenheid brengen, maar het is ook een enorme uitdaging. Op dat heel kleine grondgebied dat wij kunnen benutten, gebeurt er enorm veel. Op dat klein deeltje maritiem gebied dat wij kunnen benutten, kan er ook veel gebeuren. Ik vind dat een uitdaging.

Ik vind het zeer goed dat wij door de exiquiteit van onze zee en onze maritieme mogelijkheden verplicht zijn tot samenwerking. Ik hoor met genoeg zeggen dat men ook het maritiem ruimtelijk plan en dergelijke zal moeten zien aan te passen. En het is ook technisch. We zullen wellicht de mogelijkheid vinden om in beschermde plaatsen, zoals rond de windmolens, iets te doen dat elders nog niet gebeurt.

We moeten daar win-winsituaties van maken, zodat we die ook kunnen uitvoeren, zodat we modellen krijgen. De samenwerking met wetenschappelijke en privé-instellingen en met verschillende autoriteiten is positief. Daar moet je dan een soort paradigma van maken dat je kunt uitvoeren naar andere vergelijkbare liggingen. Ook dat kan een positieve boost betekenen.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, ik ben zeer tevreden dat de wetenschappelijke kennis eindelijk zal kunnen worden omgezet in productie en vermarkting, al weet ik dat dat niet voor meteen is. Het project AquaValue moet een roadmap maken om te zien of het marien ruimtelijk plan moet worden aangepast of niet. Met het wegvallen van het energieatol zal er alleszins al een beetje ruimte bij komen. Ik heb goede hoop dat er tegen eind deze legislatuur misschien enige productie in gang kan worden gestoken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Croo, ik ben het volledig met u eens. Als we zo'n businessmodel met technische mogelijkheden uitwerken, moeten we ook zien dat we dat kunnen valoriseren en uitdragen naar de wereld. In die zin hebben we daar al wat ervaring mee, zeker op het vlak van milieutechnologie. Ik denk bijvoorbeeld aan waterzuivering en bodemsanering, wat wij hebben kunnen vermarkten en uitdragen over de hele wereld.

We hebben ook minder goede voorbeelden. De windmolentechnologie zat ooit bij ons, maar die hebben we laten gaan. Die zijn we kwijt. We hebben dus goede en minder goede voorbeelden. Laten we die goede voorbeelden voor ogen houden en zorgen dat we dit ook op die manier kunnen uitdragen naar de rest van de wereld.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Minister, het is goed dat we Vlaanderen op die manier ook op de wereldkaart kunnen zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de gevolgen van het nieuw klimaatakkoord voor de Vlaamse land- en tuinbouw en visserij – 657 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, op het einde van vorig jaar is een historisch klimaatakkoord gesloten in Parijs. Er is veel over te doen geweest of het nu zou lukken of niet, maar het is uiteindelijk dus toch gelukt. Wij juichen het klimaatakkoord absoluut toe. Als we onze planeet nog decennia willen meedragen, kunnen we niet anders dan die richting uitgaan.

Als je het klimaatakkoord bekijkt, zie je dat het vaak gaat over de manier waarop wij ons voeden. En wie voeding zegt, zegt landbouw. Het zal dus ook zijn implicaties en impact hebben op hoe ons land- en tuinbouwmodel eruit zal zien. Ik heb tijdens de bespreking van de beleidsbrief ook al gezegd dat we moeten kijken naar een nieuw model.

Vlaanderen is natuurlijk een sterk verstedelijkt en dichtbevolkt gebied met een zeer versnipperde ruimtelijke ordening, met een belangrijk aandeel van intensieve land- en tuinbouw. De land- en tuinbouw zit al gedurende een drietal decennia in een transformatieproces, waarbij vergroening en duurzaamheid systematisch aan belang hebben gewonnen en nog steeds winnen. Ook het recent hervormde gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) trekt kordaat de kaart van de verduurzaming en legt de contouren van het landbouwbeleid vast tot 2020.

Daarnaast staat de Vlaamse land- en tuinbouw voor aantal andere uitdagingen inzake vergroening en verduurzaming, waaraan gewerkt wordt. Zo zoekt men actief naar een opvolger voor het actieplan met betrekking tot alternatieve eiwitten, om de afhankelijkheid van onze dierenhouderij van soja te verkleinen. Via een Actieplan Biologische Landbouw, dat in 2017 aan vervanging toe is, proberen we ook in Vlaanderen het belang van bioboeren te laten toenemen, iets waar collega Caron zeker tevreden mee zal zijn.

Daarnaast wordt de korte keten verder uitgebouwd, bekommeren we ons om de bijen, exploreren we mogelijkheden voor insectenkweek en aquacultuur en wordt er gezocht naar betere technieken om aan precisielandbouw te doen. Ook via biotechnologie wordt gezocht naar milieuvriendelijke toepassingen van intensieve landbouw. Helaas wordt die technologie door een aantal mensen sterk gecontesteerd en niet altijd met even correcte en eerlijke argumenten bestreden.

Minister, welke gevolgen van het klimaatakkoord ziet u voor onze Vlaamse land- en tuinbouw, en ook voor de visserij en aquacultuur, op korte en middellange termijn? Denkt u aan een vervroegde bijsturing van het GLB, dat in principe tot 2020 loopt? Welke principes en pistes zult u prioriteit geven om onze landbouw te verduurzamen? Denkt u ook dat het akkoord invloed zal hebben op het nieuwe actieplan voor biolandbouw en de verdere ontwikkelingen voor onze korte keten? Welke impact zal het klimaatakkoord hebben op de ontwikkeling van alternatieve eiwitbronnen? Zult u ook werk maken van een volwaardig concept rond stadslandbouw en een snelle en goede implementatie ervan?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Vanderjeugd, bedankt voor uw boeiende en interessante vraag, maar het is nog een beetje vroeg om al heel specifiek de impact van het klimaatakkoord in Parijs op de landbouw te kunnen inschatten.

Europa heeft daar een 'pledge' gedaan, een engagement om de uitstoot met minstens 40 procent te verminderen tegen 2030 ten opzichte van het referentiejaar 1990. Dat Europese engagement moet nog worden verdeeld onder de verschillende lidstaten en moet dan ook intra-Belgisch verdeeld worden.

We hebben met de Vlaamse Regering afgesproken om nog eens een Vlaamse Klimaatconferentie te organiseren. Dat zal al de derde zijn. We verwachten op korte termijn heel concrete voorstellen van alle betrokken beleidsdomeinen die klimaat moeten realiseren: Wonen, Mobiliteit, Energie, Landbouw, Economie, Innovatie, Wetenschapsbeleid. Al die verschillende sectoren moeten met hun aanbod van extra maatregelen komen om die extra doelstellingen ook te halen. Dat zal dus ook vanuit Landbouw gebeuren. We zijn daar op dit moment ook volop mee bezig, net als alle andere collega's.

Uiteraard zijn er ook al heel wat maatregelen genomen in het lopende Vlaamse Klimaatbeleidsplan. Zo is in de visserijsector heel sterk ingezet op het verminderen van het brandstofverbruik. Dat geeft heel mooie resultaten. Dat is goed voor de sector zelf, want hun kosten gaan naar beneden, en het is goed voor het klimaat. We hebben ook de warmterecuperatie gefinancierd vanuit het Klimaatfonds. We hebben projecten rond minder energieverbruik, we hebben energieconsulenten voor de landbouw, allemaal gefinancierd vanuit het klimaatbeleid.

U vraagt ook of dit klimaatakkoord zal leiden tot een vervroegde bijstelling van het GLB. De Europese landbouwsector heeft in de periode 1990-2013 een daling gerealiseerd van de broeikasgassenuitstoot met 22 procent. De vooropgestelde doelstelling was een daling met 20 procent. Het huidige GLB is bovendien al heel scherp verduurzaamd en trekt dus al heel sterk de kaart van het klimaat.

Binnen de eerste pijler van het GLB, de directe steun, wordt 30 procent van de middelen al ingezet voor duurzaamheid. Het gaat dan over klimaat- en milieuvriendelijke landbouwpraktijken. Ik denk aan graslanden, ecologische aandachtsgebieden, diversificatie van teelten enzovoort.

Bij de tweede pijler, het plattelandsbeleid, gaat het zelfs over 50 procent van de middelen die bijvoorbeeld aan energiebesparing worden gespendeerd. Europa zal dat goed opvolgen en monitoren. Ik sluit ook niet uit dat er bijstellingen komen.

We zetten ook verder in op innovatie via het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO). We zitten in een ruimer Europees kader. Wanneer men bepaalde landbouwmodellen wil herbekijken, zal dat binnen dat ruimer kader moeten gebeuren. Wij leven immers niet op een eiland, het is niet omdat wij opteren voor een ander model dat dit door de rest van Europa wordt gevolgd.

Aan de ene kant wordt landbouw sterk gesubsidieerd binnen Europa, aan de andere kant zetten we steeds meer in op de vrije markt, op de liberalisering van de markt. Men loopt dus op twee sporen. Het gaat om een dubbel verhaal, dat zeker ook op Europees niveau moet worden bekeken.

Ik sta niet huiverachtig tegenover biotechnologie en de ggo's wanneer die ertoe kunnen leiden dat er sneller en doelgerichter kan worden geteeld. Dat dit duurzamer kan gebeuren, hebben we hier al een aantal keren besproken, maar het moet natuurlijk ook veilig zijn voor mens, dier en milieu.

Wat de biologische landbouw en de korte keten betreft, hebben wij een strategisch plan Biologische Landbouw dat loopt tot 2017. We zijn nu al bezig met de voorbereiding van het nieuwe strategische plan waarin het nieuwe klimaatplan een rol zal spelen. We zullen daar ook rekening mee houden bij de aanpassing daarvan.

In 2016 wordt ook de korte keten gewijzigd. Het strategisch plan korte keten wordt een nieuw ruimer plan, dat zal gaan over globale lokale voedselstrategieën. Ik geloof daar heel sterk in. Verduurzaming zal daarbij een van de acties zijn. Ook de stadslandbouw zal daar aan bod komen.

Het klimaatakkoord op zich zal niet echt een rechtstreekse impact hebben op de ontwikkeling van een nieuw actieplan alternatieve eiwitbronnen. De mate waarin we zullen slagen om de import van soja te verminderen, zal ook een impact hebben op de uitstoot van broeikasgassen door de landbouwsector in Vlaanderen.

Binnen het klimaatakkoord is landbouw een belangrijk beleidsdomein dat zijn bijdrage zal leveren. Daarom werken we ook aan concrete voorstellen van maatregelen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw duidelijk antwoord. Ik besef dat het nog vroeg is om die impact in te schatten, maar u stelt me gerust. U blijft niet bij de pakken zitten en u volgt de zaak verder op.

Ik ben ook tevreden dat er opnieuw een Vlaamse milieuconferentie komt waarbij niet alleen de landbouw wordt gevisieerd maar waarbij alle actoren zullen worden betrokken.

Het stelt me volledig gerust dat u niet bij de pakken blijft zitten en dit zult opvolgen. Ik hoop dat we dat samen in de commissie kunnen doen. Ik ben ook tevreden dat er opnieuw een Vlaamse milieuconferentie komt, waar niet alleen de landbouw wordt gevisieerd, maar waarin alle actoren worden betrokken. Dat is heel belangrijk.

Ik roep op om dit jaar in de commissie zonder taboes en met een open blik naar eventuele nieuwe modellen te kijken. Ik kreeg veel bijval voor dit voorstel bij de collega's. Als het gaat over subsidies: dat is veranderd in de tijd. Het is nog altijd een groot deel van de begroting in Europa, maar vroeger was dat aandeel nog veel groter. Toen waren er subsidies voor boterbergen en melkplassen, terwijl het nu beheersvergoedingen zijn. Inzake duurzaamheid is dat positief. We kunnen daar in deze commissie verder over nadenken.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Dit is inderdaad een heel interessant en belangrijk thema. We zullen daar omzichtig mee moeten omgaan, want op een bepaald moment zullen we stoten op de grens van de paradox. We moeten weten dat de meest efficiënte manier om voedsel te produceren ook de meest milieuvriendelijke wordt. Runderen die per jaar 15.000 liter melk geven, zijn voor het klimaat veel beter dan runderen die 10.000 liter melk geven. Hoe je daartoe komt, is een andere vraag. Waarom is dat interessanter? Omdat het onderhoudsrantsoen hetzelfde blijft en omdat je een heel efficiënte omzet krijgt als je een dier een bijkomende hoeveelheid voeder laat verwerken.

Er zijn drie parameters voor de landbouw. De eerste is CO₂. Daar scoren we vrij goed, omdat de landbouw een energieproducerende sector is, door zonnepanelen en biogasinstallaties enzovoort. Dan is er het verhaal van het lachgas, dat gekoppeld is aan opslag en productie van mest, wat nog beheersbaar is. De derde is de moeilijke, en dat is de methaanproductie. Die problematiek zit vooral bij herkauwers. Je zou kunnen zeggen dat je dan maar geen herkauwers meer moet houden, maar herkauwers zijn wel de enige dieren op de wereld die in staat zijn om gras om te zetten in voor niet-herkauwers eetbare producten. De eenvoudigste oplossing om de methaanproductie door herkauwers te onderdrukken, is het toepassen van antibiotica. Zorg dat die pensflora wordt gestuurd door antibiotica.

Ik wil maar wijzen op een zekere paradox waarmee we zullen worden geconfronteerd, waarbij we de keuze moeten maken tussen het nog meer klimaat efficiënt zijn en wat ook maatschappelijk aanvaardbaar is door al dan niet toepassing van antibiotica. Ik pleit daar niet voor, ik wil er alleen op wijzen dat we de zaak goed moeten sturen – een taak van de overheid – om te voorkomen dat we maatschappelijk irrelevant worden door efficiëntieverhoging en toepassing van technieken die al dan niet aanvaardbaar zijn.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Die verdeling moet inderdaad nog gebeuren. Met deze vraag om uitleg lopen we wat vooruit op de zaken. Onze fractie is wel tevreden met de organisatie van een Vlaamse klimaatconferentie en dat de voorbereiding voor een nieuw strategisch plan bio al is gestart.

Ik blijf wel op mijn honger zitten voor een nieuw actieplan voor alternatieve eiwitten als reactie op de afhankelijkheid van de import van soja.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik wil de discussie in deze korte tijdspanne niet uitputten, maar ze is belangrijk. Misschien is het wel nuttig dat veel mensen hun bekommernissen met elkaar delen. Dat toont de noodzaak om te beginnen aan de denkoefeningen die voorafgaan aan de vele stappen die moeten worden gezet. De minister heeft na de klimaatconferentie verklaard dat er ook in de landbouwsector belangrijke inspanningen moeten gebeuren, meer dan vandaag. Het is juist wat de heer Dochy zegt: dan bots je op een paradox die je niet zomaar kunt oplossen en die heel veel afwegingen vergt. Dat brengt de thema's die we kennen over volumes, producties, import en export opnieuw op de tafel, maar ik zal daar niet op vooruitlopen.

Ik wil uitdrukkelijk mijn steun aan de Vlaamse klimaatconferentie geven. Ik vind het fijn dat vele commissieleden het milieutechnische en de milieuzorg in de landbouw op een goede en interessante manier verwoorden. Er kunnen vormen van stadslandbouw en alternatieve voedingsmodellen in beeld komen. Ik sta te popelen om dieper in te gaan op de materie. Ik wil mee aan deze kar trekken. Ik ben blij dat de Vlaamse Regering zich engageert om stappen vooruit te zetten.

De voorzitter: Ik noteer dat er over alle fracties heen een vraag is om in de loop van dit werkjaar met u de dialoog over dit thema voort te zetten.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er is wat teleurstelling te horen over de alternatieve eiwitten. Ik heb me misschien niet goed uitgedrukt, maar ook daar komt een herziening. Het is niet omdat er een klimaatakkoord in Parijs is, dat dit er een directe impact op heeft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.